

vilde falde bort, naar man ikke optager denne Lønningsfond, saa maa der være en dybere Grund, hvorfor man vil have den. Seg vil nu udtale min Mening ligeoverfor den ærede Kultusminister; det skal ikke være noget som helst Angreb, og jeg beder iforveien, at man ikke vil mistænke mig for at vilde gjøre noget saadant; jeg vil kun udtale, hvorledes Sagen i sig selv stiller sig for mig. Vi kjende Alle den ærede Ministers store Skarpsindighed og Digtighed til at forberede, til længe iforveien og efterhaanden mere og mere som en Kile at inddrive det, han vil opnaae; vi vide, at han ofte har faaet Kilen drevne halvt ind, førend vi Andre ere blevne opmærksomme paa, at han var ved at drive paa en Kile. Den ærede Minister har forleden Dag sagt os det aldeles aabenhjertigt; thi da vi forhandlede Sagen om det naturhistoriske Museum, sagde den ærede Minister: Naar man vil have en større Forandring gennemført, maa man længe forud begynde paa den; man maa forberede den saa smaat og efterhaanden, indtil den endelig er moden til, at der kan slaas det sidste Slag, og saaledes har jeg forberedt denne lille Lov allerede for 14 Aar siden; da jeg i 1848 var Kultusminister, fik jeg en Ordning istand, hvortil der egentlig ikke havde været nogen tilstrækkelig Grund, naar det ikke havde ligget for min Tanke, at jeg i en følgende Tid vilde ordne Sagen paa den Maade, hvorpaa jeg nu har den Tilfredsstillelse 14 Aar efter at foreslægge den. Seg siger, at disse Tanker, at disse Udtalelser af ham for hans Bedkommende ere fuldstændig sande, og jeg frygter for, at noget Saadant nu her er tilfælde, jeg frygter for, at det, at der opstaaer en særlig geistlig Lønningsfond i Finantsloven, er et indledende Skridt, en fin Begyndelse til at faae en Kile til at fatte med sin yderste Spids. Der er visse Brændsorter, som, naar man vil slaae en Kile i dem, sthde den fra sig med en saadan Kraft, at den mange Gange ved det første Slag springer langt bort, og derfor Rigsdagen nu kunde være en saadan haard Træsort, at Kilen, naar det første Slag begyndte at lyde paa den, vippede og kastedes langt bort, saa vilde jeg ansee det for det Allerheldigste, Rigsdagen kunde gjøre. Det

wilde derfor være meget sørgeligt, hvis det skulde lykkes den ærede Minister at faae en saadan geistlig Lønningsfond slaet fast, det vilde gjøre mig ondt, ikke alene for Rigsdagens, men ogsaa for den hele Befolknings Skyld; thi jeg troer, at man ikke nøie nok kan tage sig iagt for enhver Korporationsaand. Enhver mægtig Korporationsaand er farlig, men jeg troer, at det til alle Tider har viist sig, at den geistlige Korporationsaand er den farligste af dem alle, og derfor troer jeg, at man ved det første Udspring, hvor der viser sig Tegnet til, at man vil have Rigsdagen ind paa en saadan Vej, bør vise det tilbage. Seg har det Naab, at det vil blive viist tilbage.

Seg skal nu kortelig omtale nogle enkelte Bestemmelser. Der er allerede fra flere af de foregaaende Taleres Side blevet gjort opmærksom paa den store Vanskelighed, der er forbunden med at overse § 2, og jeg maa tilfulde samstemme i, at det, naar man ikke er et matematisk Geni, næsten er umuligt at finde ud af disse Bestemmelser. Seg spørger: Hvorfor har den ærede Minister ikke her gjort, hvad hans Kollega Suitsministeren gjorde, da han forelagde os Lovforslaget om de juridiske Embedsmænds Lønninger, hvorfor har han ikke selv sat sig hen og anvendt disse Beregninger paa hvert enkelt Kald, hvorfor har han ikke givet os en Tabel over de forskjellige Klasser og hvilke Kald han efter disse Beregninger meente, der skulde staae i enhver af disse forskjellige Klasser? Saa havde man havt det Hele klart og reent for sig. Nu besinder man sig her i et saadant Vilberede, at jeg antager, at det er gaaet mangfoldige ærede Rigsdagsmænd, som det er gaaet mig, at de ere blevne forbaufede ved at see, at efter den Beregning, der her er opstillet, kan der endogfaa være Tale om, at enkelte Embeder kunne komme op over 12,000 Rbd.; jeg kan ikke see, hvorledes det skulde kunne gaae til, men at det kan gaae saaledes til, derom har den ærede Ministers Skarpsindighed overbevist mig, thi han vilde ikke have omtalt noget Saadant, naar det ikke maatte antages at være Tilfældet — for mig er det en Gaade. Hvorfor ere de enkelte Embeder opstillede, og hvorfor har den ærede Minister, da han kom til Thinget med